

Sprawozdanie z realizacji
„Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”
za 2023 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rajgród na lata 2021 – 2025 został opracowany w związku z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 201200 r. poz. 818) i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXV/217/21 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 21 maja 2021r..

Realizatorami Programu są następujące podmioty:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Policja,
- Sąd Rejonowy w Grajewie,
- Prokuratura Rejonowa w Grajewie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie,,
- placówki oświatowo – wychowawcze gminne i powiatowe,
- gminne placówki kultury,
- placówki ochrony zdrowia działające na terenie gminy,
- organizacje pozarządowe oraz instytucje kościelne na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- inne instytucje i organizacje prowadzące działalność w obszarze interwencji Programu.

Cel główny programu

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Rajgród oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe programu

Cel główny programu będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- 2) rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 3) zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 4) zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 5) wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie;

Cel szczegółowy nr 1 – Tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania osiągnięte w 2023
1.1.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	<ol style="list-style-type: none"> 1) co najmniej 4 spotkania zespołu rocznie, 2) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, min. 1/rok, 3) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, 4) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi</p>	Działania ciągłe 2021 - 2025	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba spotkań zespołu - 4 2) liczba sprawozdań zawierających diagnozę problemu przemocy w rodzinie w Gminie Rajgród -1 3) liczba podjętych działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie - 25 4) liczba zainicjowanych interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie - 1 5) liczba rozprawionych informacji- 2 6) liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - 2
1.2.	Działalność grup roboczych. Wypracowanie i wdrożenie systemu współdziałania pracowników poszczególnych instytucji i organizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1) posiedzenia grup roboczych, min. 1 posiedzenie do NK, 2) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie: 100%, 3) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie</p> <p>Partnerzy:</p>	Działania ciągłe 2021 - 2025	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba posiedzeń grup roboczych - 24 2) liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty - 13 3) liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty - 17 4) liczba opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach - 0

	w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie.	rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy: 100%, 4) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań: 100%.	policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi		5) liczba rodzin objętych monitoringiem - 17 6) liczba diagnoz sporządzonych przez pedagoga - 0 7) liczba wniosków do GKRPA -0 8) liczba powiadomień o popełnieniu przestępstwa -0 9) liczba wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka -1 10) liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy - 0 11) liczba osób skierowanych do poradnictwa specjalistycznego w PCPR - 5
--	---	--	--	--	--

Cel szczegółowy nr 2 - Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
2.1.	Szkolenie grup zawodowych realizujących zadania tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania cykliczne.	1) szkolenia specjalistyczne dla osób przeprowadzających interwencję oraz dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej: min. 2 rocznie, 2) szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego: min. 1 rocznie	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie	Działania ciągłe 2021-2025	1) liczba przeprowadzonych szkoleń -0 2) liczba osób uczestniczących w szkoleniach - 0

Cel szczegółowy nr 3 - Zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
3.1.	Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	100% osób doznających przemocy ma możliwość skorzystania z poradnictwa.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie Partnerzy: Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie	Działania ciągłe 2021-2025	1) liczba specjalistów zaangażowanych w świadczenie porad - 5 2) liczba osób objętych poradnictwem - 20
3.2.	Interwencja kryzysowa.	100% osób doznających przemocy kwalifikujących się ma możliwość skorzystania z interwencji kryzysowej.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2021-2025	liczba osób/rodzin objętych interwencją kryzysową - 0
3.3	Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą.	100% rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie jest objętych pracą socjalną.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2021-2025	liczba rodzin objętych pracą socjalną- 17
3.5.	Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży.	100% dzieci szkolnych objętych programem rocznie	Jednostka koordynująca: Szkoły Partnerzy: Policja, placówki kultury		liczba dzieci objętych programem - wszystkie dzieci objęte edukacją

Cel szczegółowy nr 4 - Zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
4.1.	Działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.	100% kwalifikujących się ma możliwość udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Jednostka koordynująca: Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie Partnerzy: Instytucje szkoleniowe, NGO, OPS	Działania ciągłe 2021-2025	1) liczba osób skierowanych do programu 0 2) liczba osób objętych programem 0 3) liczba osób, które zakończyły program 0 4) liczba osób – sprawców przemocy, którzy po zakończeniu programu nie stosują przemocy 0
4.2.	Działania podejmowane w ramach procedury Niebieskie Karty wobec sprawców przemocy.	Objęcie działaniami w ramach procedury NK 100% sprawców przemocy domowej.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, Służba zdrowia,	Działania ciągłe 2021-2025	1) liczba osób objętych działaniami -36 2) liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty ze względu na ustanie przemocy - 15

Cel szczegółowy nr 5 - Wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
5.1.	Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej podejmujące problematykę przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> 1) zamieszczanie informacji na stronach internetowych, 2) organizacja spotkań podejmujących problem przemocy – 1 debata rocznie, 3) popularyzacja założeń tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań podejmowanych w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, 4) opracowanie lub pozyskanie materiałów informacyjnych tj. ulotek, informatorów, poradników i rozpowszechnienie ich w miejscach użyteczności publicznej 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie</p> <p>Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, Służba zdrowia</p>	Działania ciągłe 2021-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba opublikowanych informacji na stronach internetowych - 2 2) liczba zorganizowanych spotkań -0 3) liczba opracowanych lub pozyskanych materiałów informacyjnych – 2 (w tym zakup publikacji „Przemoc” oraz publikacji interaktywnej na temat przemocy rówieśniczej.
5.2.	Realizacja i uczestnictwo w kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagujących	<ol style="list-style-type: none"> 1) organizowanie lokalnych kampanii społecznych kierowanych do osób doznających przemocy w rodzinie, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc 2) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w realizacji akcji edukacyjnych i kampanii mających na celu zmianę 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie</p> <p>Partnerzy: Policja, NGO, placówki</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba zorganizowanych kampanii - 0 2) liczba partnerów społecznych zaangażowanych do współpracy - 0 3) liczba kampanii o zasięgu ponadlokalnym, w których gmina bierze udział1 - 1

	konstruktywne formy współżycia w rodzinie.	świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie: ilość partnerów kampanii, 3) udział w kampaniach o zasięgu ponadlokalnym: 1 kampania rocznie	oświatowe, placówki kultury, GKRPA		
--	--	--	------------------------------------	--	--

DANE STATYSTYCZNE Z DZIAŁANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO ZA ROK 2023

- Odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w formie zdalnej.
- Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 24 grup roboczych odbyło się 32 posiedzeń grup roboczych (głównie zdalnych)

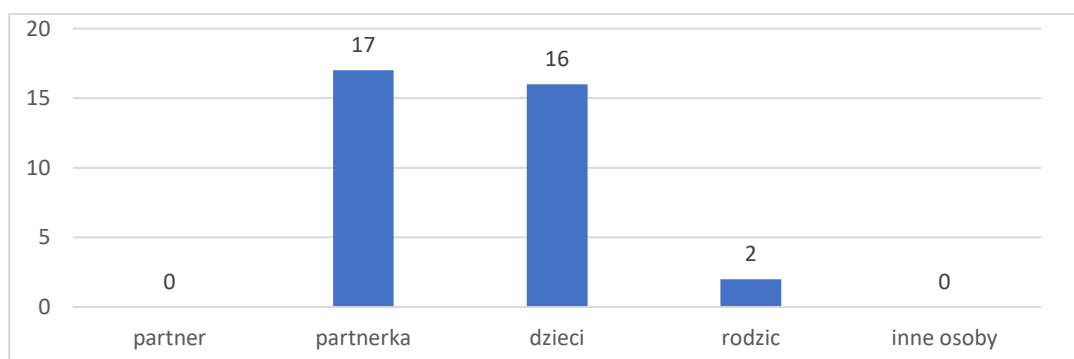
Tabela nr 1. Ilość Niebieskich Kart, które prowadzone były przez Zespół Interdyscyplinarny w roku 2022

Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty w prowadzeniu ogółem	17
Niebieskie Karty założone w 2023 r.	13
Niebieskie Karty prowadzone w roku 2023, a wszczęte w roku 2022	4

Tabela nr 2. Ilość zamkniętych Niebieskich Kart w roku 2022

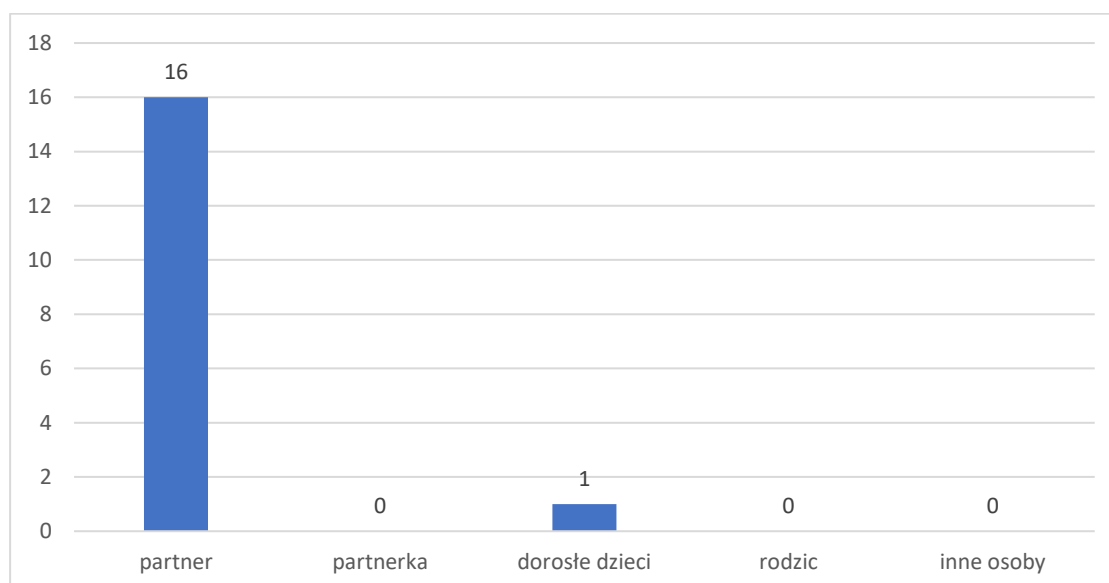
Ilość zamkniętych Niebieskich Kart ogółem	13
Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie	13
Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na brak zasadności w podejmowania działań	0

Wykres nr 1. Osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Z powyższego wykresu wynika, iż najczęstszymi osobami doświadczającymi przemocy są kobiety, dzieci oraz osoby starsze/rodzice. Jest wiele powodów dla których osoba doznająca przemocy nie potrafi odejść od sprawcy. Jednym z czynników jest to, że kobiety współzależnią się od swojego oprawcy. Ofiara przemocy wykazuje bezradność, ma zaniżone poczucie własnej wartości, jest często kontrolowana i przerażona. Osoba stosująca przemoc często doprowadza do odizolowania ofiary od najbliższych. Osoba doznająca przemocy wierzy w to co mówi sprawca, który doprowadza do zniszczenia autonomii ofiary przemocy. Niepokojące jest to, iż w 2023 roku wzrosła liczba stosowania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz osób starszych, które stały się pośrednimi ofiarami przemocy w rodzinie. Dorastanie dzieci w rodzinie, w której stosowana jest przemoc ma wpływ na regulację emocjonalną, więź, poczucie własnej wartości, relację z rówieśnikami. Ponadto dzieci, które doświadczają przemocy w sytuacjach, z którymi sobie nie radzą wykazują zachowania agresywne czy destruktywne. Należy usprawnić przepływ informacji między różnymi instytucjami, które uczestniczą w procesie pomocy dziecku krzywdzonemu. Dzieci są najsłabsze i najbardziej bezbronne, kiedy doświadczają przemocy nie mają możliwości obrony przed oprawcą. W związku z powyższym wymagają szczególnego wsparcia i pomocy osób, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Wykres nr 2. Osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Z danych statystycznych wynika, iż dominującą osobą podejrzaną o stosowanie przemocy

w rodzinie jest mężczyzna. Mężczyzna czuje się silniejszy, ponieważ kobieta z natury jest „słabsza”.

Kobieta będąca matką jest często zapracowana, przemęczona, przez co łatwiej ją podporządkować. W roku 2023 odnotowano jeden przypadek, w których sprawcą przemocy w rodzinie było dorosłe dziecko. Odnotowane przypadki nie dotyczyły sytuacji, w której dzieci bezpośrednio doświadczały przemocy. Lecz należy pamiętać, że dziecko, które jest świadkiem przemocy w rodzinie pośrednio same jej doświadcza, a zachowania przemoczone lub współzależnienie od sprawcy przenosi na własne, dorosłe życie. W 90 % procedur NK, osoba co do której zachodziło podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie znajdowała się pod wpływem alkoholu.. Skutecznie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga bezwzględnego karania osób stosujących przemoc oraz podejmowania innych działań mających na celu zapobieganie temu zjawisku.

W 2023 względem trzech osób Policja nałożyła bezwzględny zakaz zbliżania się do miejsca zamieszkania .

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła pojęcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie do Kodeksu Karnego. Art. 72 § 1 pkt. 6a stanowi, że sąd zawieszając wykonanie kary może zobowiązać skazanego do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

Wnioski

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska i wiedza na temat cyklu przemocy domowej oraz sytuacji psychologicznej osób jej doświadczających, zwłaszcza że z przemocą w rodzinie wiąże się wiele mitów i stereotypów z pewnością utrudniających walkę z tym zjawiskiem. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową to nie tylko przemoc fizyczna, lecz także psychiczna, seksualna lub ekonomiczna. Wbrew stereotypom ma ona miejsce nie tylko w rodzinach z tzw. „marginesu społecznego”, lecz także w tych dobrze sytuowanych uważanych za „normalne” i występuje we wszystkich grupach społecznych. Przemoc w rodzinie nie jest zachowaniem incydentalnym i zwykle powtarza się. Dlatego też członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego apelują do osób będących świadkiem przemocy w rodzinie o powiadomienie o tym Zespołu, policji, lub innego podmiotu działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zachodzi też konieczność dalszych zintensyfikowanych prac członków Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

